6.11.2026

Kysymykset ja vastaukset – ajantasainen kooste

Sisältö

1. Kuntoutuksen toteuttaminen
2. Yksilötapaamiset ja verkostotyö
3. Ryhmätapaamiset
4. Moniammatillinen työskentely ja henkilöstö
5. Dokumentointi, tietosuoja ja palautteet
6. Hallinnolliset ja sopimusasiat
7. Palveluntuottajana toimiminen
8. Laskutus.

1 Kuntoutuksen toteuttaminen

1.1 Tuleeko tuon seurantayhteydenoton (1-3kk) tapahtua kuntoutuksen kokonaiskeston (12 kk) sisällä, eli näin ollen varsinainen kuntoutus tulisi toteutua 9–11 kuukauden sisällä?

Vastaus: 1.6.2025 alkavan Oma väylä -kuntoutuksen palvelukuvauksen kohdassa 3.3 *Oma väylä -kuntoutuksen kesto* todetaan:

Kuntoutus on toteutettava 12 kuukauden kuluessa siitä ajankohdasta lukien, kun kuntoutuspäätös on annettu. Tähän aikaan sisältyvät myös ennakko- ja seurantayhteydenotot asiakkaaseen (sisältyvät tapaamisten hintaan, ei erillistä hintalajia).

1.2 Toteutetaanko seurannat 12 kuukauden sisällä, vai sen jälkeen, eli 1-3- kuukautta kuntouksen 12 kk jakson jälkeen? Eli sisältyykö yksi seurantayhteydenotto 12 kuukauden kuntoutusjaksoon, vai sen jälkeen?

Vastaus: Palvelukuvauksen kohdassa 3.3 Oma väylä -kuntoutuksen kesto todetaan seuraavaa: Kuntoutus on toteutettava 12 kuukauden kuluessa siitä ajankohdasta lukien, kun kuntoutuspäätös on annettu. Tähän aikaan sisältyvät myös ennakko- ja seurantayhteydenotot asiakkaaseen.

1.3 Oma väylä -kuntoutuksen asiakas pohtii armeijan aloittamista ja sen ajankohtaa. Mitä vaihtoehtoja asiakkaalla on armeijan ja kuntoutuksen yhdistämiseen?

Vastaus: Asiakkaan kannalta olennaista olisi, että kuntoutus toteutuu, kun työelämään tai opintoihin suuntaaminen on ajankohtaista. Koska kyseessä on erityistilanne, johon ei ole antaa suoraan vastausta, suosittelemme olemaan yhteydessä Kelan viranomaislinjaan ma–pe klo 9–15 numerossa 020 692 235.

1.4 Kelan ammatillisessa kuntoutuksessa voi harjoitella taitoja ja oppia selviytymään omien haasteiden kanssa. Siihen palveluun pääsee myös nopeasti ja siellä tuetaan alan valintaan, joten eikö näihin sitten vois hakea samanaikaisesti?

Vastaus: Lainsäädännöllistä estettä Oma väylä -kuntoutuksen ja ammatillisen kuntoutuksen palveluiden rinnakkaisuudelle ei ole. Asiaa tarkastellaan asiakaskohtaisesti ja yksilöllisesti, mitkä ovat nuoren tarpeet sekä edellytykset rinnakkaiseen kuntoutukseen.

1.5 Voiko kuntoutuksen rytmittää loppumaan aiemmin, kuin kuntoutuspäätöksen aikaikkuna sulkeutuu.

Vastaus: Palvelukuvauksen mukaisesti asiakkaan kuntoutukseen sisältyvät erilaiset tapaamiset ja toimet jaksotetaan siten, että niistä muodostuu eheä, asiakkaan kuntoutustarpeeseen vastaava kokonaisuus. Kuntoutuksen voit toteuttaa myös esimerkkisi mukaisesti kuntoutuspäätöksessä määriteltyä vuotta tiiviimmin, kunhan aikataulutus on järkevä ja perustuu asiakkaan tarpeeseen eikä kuntoutuksen sisältö kärsi.

2 Yksilötapaamiset ja verkostotyö

2.1 Kysymys liittyen ensimmäisiin tapaamisiin, jossa tulee olla molemmat kuntouttajat työparista läsnä. Onko näiden ensimmäisten yhteisten tapaamisten määrä määritelty tarkasti? Vai voiko se olla esim 2-4 tapaamista yhdessä. Entä voiko tässä tilanteessa toinen kuntouttajista olla etänä?

Vastaus: Ensimmäisten yhteisten tapaamisten määrää ei ole määritelty. Molemmat työparin jäsenet ovat paikalla.

2.2 Onko kahden ammattihenkilön tapaamisissa mahdollista, että toinen työparin jäsen osallistuu tapaamiseen etäyhteydellä?

Vastaus: ”Hybridimalli” ei ole mahdollinen. Yksilötapaamisiin osallistuvat asiakas (ja tarpeen mukaan hänen läheisensä), aina vähintään 1 moniammatillisen tiimin jäsen sekä tarvittaessa asiakkaan arkeen liittyvät toimijat, joiden läsnäolosta on sovittu yhdessä asiakkaan kanssa.

2.3 Kysymys vielä liittyen ensimmäisiin tapaamisiin, jossa tulee olla molemmat kuntouttajat työparista läsnä. Onko näiden ensimmäisten yhteisten tapaamisten määrä määritelty tarkasti? Vai voiko se olla esim 2-4 tapaamista yhdessä. Entä voiko tässä tilanteessa toinen kuntouttajista olla etänä?

Vastaus: Ensimmäisten yhteisten tapaamisten määrää ei ole määritelty. Molemmat työparin jäsenet ovat paikalla.

2.4 Jos yli 18v asiakas itse toivoo, että hänen läheistään tavataan ilman hänen läsnäoloaan, onko mahdollista?

Vastaus: Palvelukuvaus ei mahdollista yli 18-vuotiaan asiakkaan läheisten tapaamista ilman asiakasta, mutta tapaamisen voi järjestää siten, että toinen työparin jäsen tapaa asiakasta ja toinen läheisiä.

3 Ryhmätapaamiset

3.1 Saako ryhmää toteuttaa etänä pitkien välimatkojen alueella, jossa julkinen liikenne ei toimi ja opiskelijoilla ei ole autoa? Kuinka ryhmät toteutetaan näillä alueilla?

Vastaus: Ryhmiä ei voida toteuttaa etänä, ainoastaan yksittäinen asiakas voi poikkeuksellisesti osallistua ryhmätapaamiseen kuvapuheluna. Toimipisteen lisäksi palveluntuottajalla voi olla käytettävissä ryhmätapaamisia varten muu toimintayksikkö (ryhmätyötila) esimerkiksi toisella paikkakunnalla, jos se on sijainniltaan lähempänä ryhmään osallistuvia asiakkaita, kts. palvelukuvauksen kohta 7.1 Palveluntuottajan toimipisteessä sijaitsevat tilat.

Lähtökohtaisesti poikkeustapaukset määritellään asiakaskohtaisesti palveluntuottajan toimesta. Jos yksittäisen nuoren kohdalla päädyttäisiin toteuttamaan ryhmätapaamiset kokonaisuudessaan kuvapuheluina, on palveluntuottaja tällöin asiasta yhteydessä Kelaan.

3.2 Jos samalla toimipisteellä on useampia työpareja (esim. sairaanhoitaja + toimintaterapeutti-komboja), niin voiko heidän asiakkaansa yhdistää samaan ryhmään? Päätös on tullut siis samaiselle toimipisteelle, mutta ovat eri työparien asiakkaita. Täytyykö myös ryhmässä toteutua moniammatillisuus, vai voiko esimerkiksi kahden eri työparin toimintaterapeutit vetää samaa ryhmää yhdessä?

Vastaus: Palvelukuvauksessa ainoastaan suositellaan, että käynnit toteutetaan samojen asiakkaiden kanssa, samana viikonpäivänä ja samaan kellonaikaan. Suosittelemme, että kaikilla nuorilla olisi hyvä olla tuttu ainakin toinen ryhmän ohjaajista. Myös ryhmätapaamisissa tulee toteutua moniammatillisuus.

3.3 Voiko ryhmää käydä vierailevana asiantuntijana pitämässä toisena vetäjänä sellainen henkilö, jota ei ole rekisteröity palveluun? Esimerkiksi kokemusasiantuntija tai seksuaaliterapeutti, ADHD-liiton asiantuntija.

Vastaus: Estettä vierailijan osallistumiselle ei ole, jos siihen on kaikkien osallistujien hyväksyntä ja yksityisyyden suoja on huomioitu. Ulkopuolinen taho ei kuitenkaan voi toimia ryhmän vetäjänä, vaan palvelukuvauksen mukaisesti vastuu ryhmän toteutumisesta ja ohjaamisesta on moniammatillisen tiimin 1-2 jäsenellä.

3.4 Onko mahdollista pitää ryhmiä lauantaisin, mikäli arvioidaan, että se on Oma väylä -kuntoutujien tarpeen mukaista?

Vastaus: Kuntoutus toteutetaan palvelukuvauksen mukaisesti pääasiallisesti arkipäivisin maanantaista perjantaihin. Kelan suosituksena on, että kuntoutusta ei järjestetä sunnuntaisin, arkipyhinä eikä aattopäivinä, kuten joulu- ja juhannusaattoina. Tuo pääasiallisesti -kohta mahdollistaa kuntoutuksen toteuttamisen lauantaina.

3.5 Millaisin edellytyksin ryhmäkäyntejä voidaan muuntaa yksilökäynneiksi jos yksittäiselle asiakkaalle ei löydy palveluntuottajalta soveltuvaa ryhmää esim. hyvin nuoresta iästä johtuen?

Vastaus: Palvelukuvauksen mukaisesti ryhmätapaaminen voidaan muuttaa yksilötapaamiseksi ainoastaan silloin, jos asiakkaita ei ole riittävästi ryhmän muodostamiseksi.

3.6 Entä tilanteessa, jossa uuden ryhmän alkamisajankohta viivästyy eikä asiakas ehdi kuntoutuksen keston aikana käydä kaikkia ryhmäkertoja?

Vastaus: Kuntoutuspäätöksen pituus on 12 kk, jonka aikana palvelukuvauksen mukaiset ryhmätapaamiset tulee toteuttaa. Ryhmiä ei ole määritelty avoimiksi tai suljetuiksi, palveluntuottaja voi alkaa toteuttaa ryhmätapaamisia 2 asiakkaan kanssa.

3.7 Miten toimitaan ryhmätapaamisten kanssa, jos asiakkaita on vain 2?

Vastaus: Palvelukuvauksen mukaisesti

- kuntoutukseen sisältyy 8 ryhmätapaamista
- ryhmät voidaan toteuttaa poikkeuksellisesti myös kahdella asiakkaalla, jos palveluntuottajalla ei ole enempää asiakkaita.
- jos palveluntuottajalla on vain yksi asiakas, voidaan hänen 8 ryhmätapaamistaan muuttaa 4 yksilötapaamiseksi.

3.8 Mikä on osallistujien vähimmäismäärä läheisten ryhmälle? (Eli pidetäänkö tapaaminen, jos yksi osallistuja)

Vastaus: Palvelukuvaus ei määritä läheisten ryhmätapaamiseen osallistujien vähimmäismäärää.

3.9 Mitä tarkoittaa ryhmätapaamisissa poikkeuksellisesti etämenetelmiä käyttäen?

Vastaus: Jos nuori ei syystä tai toisesta pääse poikkeuksellisesti ryhmätapaamiseen, voidaan käyttää etämenetelmiä: lähtökohtana on, että ryhmiin osallistutaan kasvokkaisesti.

3.10 Miten toimia, jos nuori ei halua läheisensä osallistuvan kuntoutukseen eikä läheisille suunnattuun läheisten ryhmätapaamiseen? Tai jos läheinen ei koe tarvetta osallistua ryhmään?

Vastaus: Mikäli nuori ei syystä tai toisesta halua läheistensä osallistuvan tai läheinen itse ei koe asiaa tarvetta läheisten ryhmäkäynneille, ei niihin tarvitse osallistua.

3.11 Jos asiakas ei nimeä/hänellä ei ole läheisiä. Jäävätkö läheisen ryhmäkäynnit käyttämättä vai voiko ne kääntää asiakkaan yksilö- tai ryhmäkäynneiksi?

Vastaus: Läheisten ryhmäkäyntejä ei tarvitse toteuttaa, mikäli asiakkaalla ei ole läheisiä tai hän ei halua läheisten osallistuvan kuntoutukseen. Käyntejä ei voi muuttaa muiksi yksilö tai ryhmäkäynneiksi, jolloin ne jäävät käyttämättä.

3.12 Voiko ryhmänvetäjänä toimia työntekijä, joka ei kuulu moniammatilliseen tiimiin?

Vastaus: Ulkopuolinen taho ei voi toimia ryhmän vetäjänä, vaan palvelukuvauksen mukaisesti vastuu ryhmän toteutumisesta ja ohjaamisesta on moniammatillisen tiimin 1-2 jäsenellä.

3.13 Voiko toinen ryhmänvetäjistä osallistua ryhmään etäyhteydellä? Kysymys koskee poikkeustilanteita, joissa sijainen tarvitaan lyhyellä varoitusajalla.

Vastaus: Jos ryhmään osallistuu 5-8 asiakasta, tulee paikalla olla 2 moniammatillisen tiimin jäsentä. HUOM. Tekstistä korjattu virhe 6.11.2026.

4 Moniammatillinen työskentely ja henkilöstö

4.1 Parikin psykologia on ollut sitä mieltä, että haluavat tehdä BDI -kyselyn itse. Onko se tarkoituksen mukaista, vai onko se työparin tehtävä tehdä alkutapaamisella?

Vastaus: Palvelukuvauksen mukaisesti BDI-kysely toteutetaan kuntoutuksen alkuvaiheessa, ja psykologi osallistuu vähintään yhteen ensimmäisistä yksilöllisistä tapaamisista. Näin ollen psykologi voi tehdä kyselyn asiakkaan kanssa kuntoutuksen alkuvaiheessa.

4.2 Nuorella on mahdollisuus tavata psykologia tarpeidensa mukaisesti, tapaamisia ei ole rajattu palvelukuvauksessa. Miten palveluntuottaja pystyy arvioimaan tarkoituksenmukaisen määrän psykologin tapaamisia, ettei suuri tapaamisten määrä ryhdy muistuttamaan terapiaa?

Vastaus: Palveluntuottaja kiinnittää huomiota nuoren vointiin pitkin kuntoutusta. Oma väylä -kuntoutus ei sisällä diagnosointia tai terapiaa. Jos nuoren vointi ja tarpeet muuttuvat kuntoutuksen aikana siten, että harkinnanvaraiseen kuntoutukseen osallistuminen ei ole tarkoituksenmukaista, tulee kuntoutus laittaa tauolle tai keskeyttää.

4.3 Mikäli ammattilaisella on esim. sairaanhoitajan/sosionomi pätevyys ja myös erityisopettajan pätevyys niin voiko hän toimia kuntoutuksessa sekä kuntouttajan että erityisopettajan roolissa, mikäli täyttää myös kaikki muut kokemusvaatimukset?

Vastaus: Moniammatillisen tiimin ammattihenkilöt eivät voi toimia saman asiakkaan kuntoutuksessa eri pätevyyksien osalta kaksoisroolissa.

4.4 Mikäli ammattilainen on sekä toimintaterapeutti että sosionomi niin tuleeko päättää kumman ammattinimikkeen kautta, hän on tiimissä?

Vastaus: Palvelukuvauksessa moniammatillisen tiimin ammattihenkilöiltä ei edellytetä muita rinnakkaisia tutkintoja tai pätevyyksiä. Jos samalla ammattihenkilöllä on useampi pätevyys, tulee hänen palvelukuvauksen mukaisesti toimia tietyn ammattiryhmän viitekehyksen kautta. Tämä ei kuitenkaan estä ammattihenkilön saavuttaman moniammatillisen osaamisen hyödyntämistä osana asiakkaan kuntoutusta.

4.5 Voiko Oma väylässä työparina toimia saman ammattinimikkeen edustajat? Esim. toimintaterapeutti-toimintaterapeutti, tiimissä on kuitenkin moniammatillinen edustus.

Vastaus: Ei ole mahdollista. Oma väylä -kuntoutus perustuu moniammatillisuuteen, joka ei toteudu aidosti, jos työparin jäsenet edustavat samoja ammattiryhmiä.

4.6 Psykologin osallistuminen. Meillä on asiakkaita, joilla menee yhtäaikaisesti esim. koulupsykologin tapaamiset ja asiakas ei koe tarvetta tavata psykologia. Onko perusteltua olla käyttämättä psykologin yksilötapaamista alussa, jos asiakkaalla aktiivinen kontakti psykologiin toisaalla ja toive asiakaslähtöinen? Voiko korvata esim. verkostotapaamisella ko. psykologin, kuntoutujan ja omaohjaajan kesken?

Vastaus: Psykologi arvioi asiakkaan kognitiivista ja psyykkistä toimintakykyä sekä arvioi asiakkaan soveltuvuutta sekä motivaatiota kuntoutukseen. Koulupsykologin samanaikaiset tapaamiset eivät korvaa em. tapaamista.

4.7 Palvelukuvauksessa kuvataan psykologin roolia. Tekstissä mainitaan, että psykologi voi tarvittaessa "arvioida" ja "tutkia" asiakasta (mm. psyykkinen ja kognitiivinen toimintakyky). Psykologin tutkimus/arvio vie yleensä muutaman tunnin. Onko arvioon/tutkimukseen kuitenkaan mahdollista käyttää erillisiä tapaamisia vai sisältyvätkö ne vuoden ajalle määriteltyyn 20 tapaamiseen?

Vastaus: Kaikki Oma väylä -kuntoutukseen sisältyvä toiminta on rajattu tapahtuvaksi palvelukuvauksessa määritellyssä ajassa.

4.8 Oma väylä -kuntoutuksen palvelukuvauksessa todetaan, että nuoren tapaamisessa on aina mukana vähintään yksi moniammatillisen tiimin jäsen. Jos nuoren tilanteessa on perusteltua, että hän tapaisi työelämänasiantuntijan, pitääkö myös tässä tapaamisessa olla lisäksi mukana joku moniammatillisen

tiimin jäsenistä vai voiko työelämänasiantuntija tavata nuoren yksin ja se kirjataan yhdeksi toteutuneeksi tapaamiseksi.

Vastaus: Koska valinnaisen ammattihenkilön rooli on asiakasta ohjaava, on tiedon siirtymisen sekä eheän kuntoutuskokonaisuuden toteutumiseksi tarkoituksenmukaista, että työparin jäsen osallistuu tapaamisiin asiakkaan kuntoutustarpeen ja elämäntilanteen vaatimalla tavalla.

5 Dokumentointi, tietosuoja ja palautteet

5.1 Onko Oma väylä -kuntoutuksessa käytössä Kaari-kysely?

Vastaus: Kela arvioi rekisteröitymismenettelyyn osallistuvien kuntoutuspalveluiden asiakaslähtöisyyttä kyselyllä (ei Kaari-kyselyä). Vastaaminen on nimetöntä. Kysely ei edellytä toimia palveluntuottajalta.

Kela lähettää asiakkaalle tekstiviestillä linkin verkko-osoitteeseen, jossa hän voi vastata kyselyyn. Kela pyytää asiakasta vastaamaan kyselyyn pitkissä kuntoutuksissa kahdesti: kuntoutuksen aikana ja sen päättymisen jälkeen. Lyhyissä yksijaksoisissa kuntoutuksissa Kela pyytää asiakasta vastaamaan kyselyyn kuntoutuksen päättymisen jälkeen. Lisätietoja kyselystä www.kela.fi/documents/d/guest/palautekysely

5.2 Kirjoitetaanko mittausten tulokset osaksi kuntoutuspalautetta vai toimitetaanko niistä erillinen liite?

Vastaus: Palaute ja Gas-lomake palautetaan. Palautteessa voidaan referoida lyhyesti mittaustulokset.

5.3 Miten kauan Oma Väylän päättymisen jälkeen asiakkaiden papereita pitää säilyttää. Meille on myös epäselvää, mitä palvelukuvauksessa mainittu ”sopimuskausi” tarkoittaa, mikä ajanjakso se on? Lasketaanko säilytettäväksi kaikki kuntoutuksen aikana syntyneet paperit sekä esim B-lausunto, joka on myös Kelassa?

Vastaus: Palvelujen laadun arvioimiseksi Kelalla on oikeus valvoa palvelun toteutusta. Tästä johtuen asiakkaiden kuntoutusasiakirjat on säilytettävä vähintään kyseisen palvelun sopimuskauden ajan. Koska rekisteröitymismenettelyllä hankitussa kuntoutuspalvelussa ei ole

sopimuskausia, vaan sopimus on voimassa toistaiseksi, sovelletaan seuraavaa ohjetta: Rekisterinpitäjänä vastaat siitä, että asiakirjojen säilytyksessä noudatetaan voimassa olevia säännöksiä (mm. tietosuoja-asetus ja kirjanpitolaki). Potilastietojen osalta tulee huomioida sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista ja asetuksen mukaiset säilytysajat sekä Valviran ohjeistus asiaan liittyen.

5.4 Palvelukuvauksen kohta 8.2.2: "Toimita kuntoutuspalaute postitse asiakkaalle, Kelaan sekä asiakkaan kanssa sovituille muille toimijoille (esim. asiakkaan hoidosta vastaavalle terveydenhuollon toimintayksikölle)." Koskeeko mahdollisuus kuntoutuspalautteen KU148 toimittamisesta Kelaan SÄHKÖISESTI nyt siis myös Oma väylää? Ja mikäli koskee, niin korvaako kuntoutuspalautteen Kantaan vieminen sen toimittamisen postitse asiakkaalle?

Vastaus: Palautelomakkeen voi palveluntuottaja toimittaa asiakkaalle postitse tai muuten asiakkaan kanssa yhteisesti sovitulla tavalla, kuten esimerkiksi suojatun sähköpostin kautta. Lomakkeen toimittamisessa asiakkaalle on tärkeä huomioida asianmukainen tietoturvallisuus.

Palveluntuottaja voi toimittaa kuntoutuspalautteen (KU148) Kelaan kumppanien asiointipalvelussa.

Palveluntuottajan tulee toimittaa kuntoutuspalautelomake liitteineen asiakkaalle palvelun palvelukuvauksen mukaisesti. Palveluntuottaja voi toimittaa palautelomakkeen asiakkaalle postitse tai muuten asiakkaan kanssa yhteisesti sovitulla tavalla, kuten esimerkiksi suojatun sähköpostin kautta. Lomakkeen toimittamisessa asiakkaalle on tärkeä huomioida asianmukainen tietoturvallisuus. Palautteen lukeminen OmaKanta:sta ei vastaa sitä, että palaute on toimitettu asiakkaalle.

5.5 Kirjataanko palautteeseen pisteytyksen alun ja lopun WHOQL BREF, BDI, AKV kyselyiden pisteet, avataan sanallisesti, viitearvot ja kaikki muu? Sen lisäksi että GAS on avattu?

Vastaus: Palautteen ja asiakkaan kuntoutusprosessin kannalta olennaista on kirjata keskeisiltä osin se, mikä asiakkaan tilanteessa on olennaista. Eli esimerkiksi jos asiakkaan tilanne on joltain osin testituloksen mukaan vaikkapa huolestuttavalla tasolla, on hyvä avata asia palautteeseen, sen sijaan että kirjataan vain numeraalinen tulos testistä X.

5.6 Millaisia pisterajoja BDI- 21 kyselyssä tulisi käyttää tulkinnassa? Käypä hoito-suosituksen mukaan pisterajat ovat erilaiset

Vastaus: Toimia-tietokannasta löytyy erikseen BDI-21 väestötutkimuksiin sekä pisteytysohjeista pistemäärän tulkinta. Beckin depressiokysely 21-osioinen (käyttö väestötutkimuksiin) - Duodecim Lopullinen asteikkopistemäärä: lasketaan osioiden suora summa (teoreettinen vaihtelu väli 0-63) Pistemäärä voidaan luokitella seuraavasti: 1–9 = ”ei masennusta” , 10–18 = ”lievä masennus”, 19–29 = ”keskivaikea masennus”, 30–63 = ”vaikea masennus” (Beck et al. 1961). Beck, A. T., C. H. Ward, M. Mendelson, J. Mock, J. Erbaugh. 1961. "An inventory for measuring depression." Archives of General Psychiatry Vol. 4, pp. 561-71 Duodecim.

6 Hallinnolliset ja sopimusasiat

6.1 LVV:n mukaan Oma väylä -kuntoutus ei ole rekisteröitävää palvelua. Kelan mukaan se ei ole myöskään ammatillista vaan harkinnanvaraista kuntoutusta. Lvv:n mukaan sosionomit , jotka tuottavat Oma Väylä kuntoutusta eivät rekisteröidy LVV:n , joka johtanee alv-alaisuuteen. Koska kuitenkin kyseessä on moniammatillinen palvelu, jossa on terveydenhuollon ammattilaisia mukana, onko Kelalla tietoa Oma väylä alv- alaisuudesta palvelukokonaisuuden osalta?

Vastaus: Sopimuksen hintaliitteessä on eritelty hintojen alv:n osuudet (0%). Oma väylä -kuntoutus katsotaan kokonaisuutena lääkinnälliseksi kuntoutukseksi. Näin ollen se on Verohallinnon terveyden- ja sairaanhoidon syventävien vero-ohjeiden kohdan 3.8.1 mukaisesti arvonlisäveroton palvelu.

6.2 Kysymys vielä liittyen ensimmäisiin tapaamisiin, jossa tulee olla molemmat kuntouttajat työparista läsnä. Onko näiden ensimmäisten yhteisten tapaamisten määrä määritelty tarkasti? Vai voiko se olla esim 2-4 tapaamista yhdessä. Entä voiko tässä tilanteessa toinen kuntouttajista olla etänä?

Vastaus: Ensimmäisten yhteisten tapaamisten määrää ei ole määritelty. Molemmat työparin jäsenet ovat paikalla.

6.3 Oma väylä- kuntoutuksen palvelukuvauksessa sanotaan, että palveluntuottajan tulee järjestää työparille työnohjaus. Tarkoittaako tämä, että työparille on oma kahdenkeskinen työnohjauksensa vai käykö, että työparit osallistuvat ryhmätyönohjaukseen, jossa on useampi työpari?

Vastaus: Palvelukuvauksessa ei ole määritelty, että työnohjaus tulisi toteuttaa pelkästään työparin kesken. Näin ollen ei ole estettä sille, että työnohjaus toteutetaan ryhmätyönohjauksena.

6.4 Mikäli asiakas ei ilmoita poissaolosta tai peruu tulonsa viime tipassa, niin voiko palvelun tuottaja veloittaa peruutusmaksua asiakkaalta mikäli asiakas ja palveluntuottaja ovat näin sopineet?

Vastaus: Kela korvaa palveluntuottajalle kaikki asiakkaan kuntoutuksesta aiheutuvat kustannukset, joten kuntoutus on asiakkaalle lähtökohtaisesti maksutonta. Kuntoutuksen alkuvaiheessa on hyvä sopia kuntoutuksen peruuttamiskäytännöistä selkeästi, vaikka ei sovittaisikaan kustannusten korvaamisesta. Jos asiakkaan kuntoutus peruuntuu toistuvasti, on hyvä keskustella sekä asiakkaan että Kelan kanssa siitä, onko kuntoutuksen jatkaminen tarkoituksenmukaista vai olisiko kuntoutus syytä keskeyttää tai pohtia jotain muuta kuntoutusvaihtoehtoa.

Jos palveluntuottaja ja asiakas yhdessä sopivat peruuntumisiin liittyvistä korvauskäytännöistä, on varmistettava, että asiakas ymmärtää ehdot, joihin hän sitoutuu. Viime kädessä asiakas itse arvioi sen, sitoutuuko sopimukseen palveluntuottajan kanssa vai ei (korvausvastuu voi myös vaikuttaa palveluntuottajan valintaan). Huomioi myös seuraavat seikat:

- Ehtojen on oltava asiakkaan kannalta kohtuulliset.
- Huomioi peruuntumisen syy (sairastuminen vai joku muu syy)
- Kohtuullisuusarviossa on hyvä huomioida asiakkaan tilanteen lisäksi esimerkiksi julkisissa palveluissa käyttämättä jääneistä käynneistä muodostuneet käytännöt.

Lisäksi kuluttajariitalautakunta on osaltaan arvioinut kohtuullisuutta yksittäisissä tapauksissa, joten myös ko. ratkaisuista voi hakea tukea kohtuullisuusarvioinnille. Kulut-

tajariitalautakunnan mukaan kohtuuttomuusarviointi on aina kokonaisharkintaa ja asiassa on merkityksellistä peruutuksen syy (Hoitohinnan veloittaminen kokonaan voi johtaa kohtuuttomuuteen esimerkiksi silloin, kun peruutuksen syynä on odottamaton ja äkillinen sairastuminen tai tapaturma, jota kuluttaja ei ole voinut sopimusta tehdessään ennakoida ja joka on estänyt sovitun hoitoajan käyttämisen).

6.5 Tarvitseeko palveluntuottajan toimittaa palaute keskeytyneestä Oma väylä -jaksosta.

Vastaus: Kyllä.

6.6 Onko tapana tehdä asiakkaan ja palveluntuottajan välille oma palvelusopimus vai riittääkö Kelan päätös asiasta?

Vastaus: Kuntoutuspäätöksen lisäksi ei tarvita erillistä palvelusopimusta

7 Palveluntuottajana toimiminen

7.1 Hyvinvointialueiden yhteistyökumppaneilta on tullut jonkin verran viestiä siitä, että eivät ohjaa asiakkaita Oma väylä- ja Laku-perhekuntoutukseen, koska Kirjo-projektin myötä neuropsykiatrinen kuntoutus olisi siirtymässä hyvinvointialueille, kyseessä lienee väärinkäsitys?

Vastaus: LAKU-perhekuntoutuksen sekä Oma väylä -kuntoutuksen toteuttaminen jatkuvat myös tulevaisuudessa.

7.2 Voiko kuntoutusta toteuttaa myös englanninkielisenä?

Vastaus: Oma väylä -kuntoutukseen voi rekisteröityä suomen- tai ruotsinkielisenä. Kokonaisuudessaan palvelu tulkataan kielilain perusteella äidinkielenään ruotsia tai saamea puhuvalle. Muissa tapauksissa kuntoutuksessa käytetään Vieraan kielen tulkkauksen periaatteita (kela.fi), jolloin koko kuntoutusohjelmaa ei tulkata.

7.3 Saako palveluntuottaja kuljettaa asiakasta kuntoutuksen aikaan?

Vastaus: Palveluntuottaja voi kuljettaa asiakasta, vakuutuksen on katettava mm. kuntoutus ja siihen sisältyvät matkat. Onko mitään mahdollisuutta, että kuntoutuja valitsee palveluntuottajan muun kuin sen hva:n alueelta missä asuu? (Esim. Voiko espoolainen valita palveluntuottajan Helsingistä, jos se on perusteltua ja asiakkaan edun mukaista)

7.4 Asiakkaan tarpeen mukaisesti en voi toteuttaa kahta 90 minuutin erillistä verkostokäyntiä saman päivän aikana? Kela on painottanut vastatessaan palveluntuottajan kysymyksiin, että "Toteuta asiakkaan yksilötapaamiset aina asiakkaan tarpeen ja tilanteen vaatimalla tavalla", johon kyseisen päivän toteutuksen peilasin.

Vastaus: Palvelukuvauksen mukaisesti yksilöllisten tapaamisten kesto on 60 minuuttia tai 90 minuuttia, ja kaksi 60 minuutin tapaamista voidaan yhdistää asiakkaan tilanteen vaatiessa. Kaksi 90 minuutin tapaamista eivät siis ole palvelukuvauksen mukaisia.

7.5 Tarvittaessa samana päivänä voi olla yksilötapaaminen 60 minuuttia + 60 minuuttia. Tuleeko nämä ajat olla peräkkäin vai voiko olla yksi 60 minuuttia esim. aamupäivällä ja toinen 60 minuuttia iltapäivällä?

Vastaus: Palvelukuvaus ei määritä yhdistettyjen tapaamisten ajankohtaa.

7.6 Voiko samalle päivälle yhdistää yksilötapaamisen 60 minuuttia ja ryhmätapaamisen 90 minuuttia? Entä yksilötapaamisen 60 minuuttia ja ryhmätapaamisen 60 minuuttia?

Vastaus: Yksilötapaamisen ja ryhmätapaamisen voi toteuttaa samana päivänä, palvelukuvaus ei määritä tässä yhteydessä käyntien kestoa. Huomioitavaa on, että palvelukuvauksen mukaisesti yksilöllisten tapaamisten sekä ryhmätapaamisten kesto perustuvat asiakkaan tai asiakasryhmän tilanteeseen ja tarpeeseen. Tällöin palveluntuottaja keskustelee asiakkaan kanssa hänelle parhaiten soveltuvasta kuntoutuksen toteutuksesta

7.7 Hätäensiapukurssin todistus on voimassa 3 vuotta. Voiko voimassaolon päivittää uudelleen käymällä jälleen hätäensiapukurssin vai onko käytävä välillä uudelleen EA1 16 h?

Vastaus: Jos hätäensiapukurssi on käyty jo kerran aiemmin, tulee suorittaa uudelleen EA1-kurssi (16 h) ensiaputaitojen voimassaolon jatkamiseksi.

7.8 Onko tarkoitus, että myös psykologilla on voimassa oleva EA-koulutus?

Vastaus: Kyllä, psykologi tai neuropsykologi ovat osa kuntoutusta toteuttavaa moniammatillista tiimiä.

7.9 Saako palveluntuottaja avata asiakaspaikkoja etukäteen ja jättää asiakkaita sitten jonoon odottamaan paikan vapautumista?

Vastaus: Palveluntuottaja ilmoittaa rekisteröitymisjärjestelmään asiakasmäärän, jolle se pystyy kalenterivuoden aikana toteuttamaan kuntoutusta ja johon palveluntuottaja sitoutuu. Jos palveluntuottaja haluaa itse määrittää asiakaspäätösten jakautumista kalenterivuoden aikana, voi palveluntuottaja ilmoittaa aluksi pienemmän asiakasmäärän, ja nostaa asiakasmäärää sitä mukaa kun uusia asiakkaita on mahdollista ottaa.

Palveluntuottaja voi myös ilmoittaa kerralla koko kalenterivuoden asiakasmääränsä, jolloin kuntoutuspäätöksiä tehdään Kelassa sitä mukaa, kun asiakkaat hakevat palveluntuottajan toteuttamaan kuntoutukseen.

7.10 Onko ok hyödyntää eläinavusteisuutta oma väylän yksilötapaamisilla?

Vastaus: Oma väylä -kuntoutuksessa voidaan käyttää eläinavusteisuutta yksilötapaamisissa, kunhan menetelmän käyttö perustuu asiakkaan suostumukseen. Esimerkiksi vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen terapioissa koiraa käytetään eikä Kelan erillistä suostumusta edellytetä. Palveluntuottajan on luonnollisesti aina varmistettava, että työntekijällä (eläinavusteisuus) ja eläimellä on riittävä koulutus toimia asiakkaiden kanssa. Palvelukuvauksessa on määritelty asiakasta varten määritelty vakuutusturva, joten palveluntuottajan on hyvä varmistaa, että vakuutusturva kattaa myös eläimen käytön kuntoutuksen aikana.

7.11 Jos työskentelemme asiakkaan kanssa hevosavusteisesti, eikä asiakkaalla ole omaa autoa, eikä vanhemmilla ole mahdollisuuksia kuljettaa, onko yksilökäynteihin mahdollista käyttää taksia ja korvaako Kela matkan? Tallille ei kulje julkiset.

Kyseessä on matkakorvausasia, josta saa lisätietoa osoitteesta Matkakorvaukset | Henkilöasiakkaat | Kela Siellä ohjataan myös siihen, kuinka matkakorvauksia voi hakea. Tilanteessa on hyvä huomioida, että asiakkaan on ensin maksettava enintään 25 euron omavastuu per yhdensuuntainen matka. Yhteensä omavastuu on enintään 300 euroa vuodessa (ns. matkakatto). Kun se ylittyy, asiakkaan ei tarvitse maksaa omavastuuta loppuvuoden matkoista. Matkakorvausten omavastuusta voi lukea lisää yllä mainitulta verkkosivulta.

7.12 Miten toimia, jos nuoren oma väylä -kuntoutuksen päätöstä on voimassa ja tapaamisia on vielä käyttämättä, mutta nuori muuttaa toiselle paikkakunnalle opiskelun päätyttyä. Paikkakunta ei välttämättä ole enää palveluntuottajan alueella.

Vastaus: Tilanteessa arvioidaan palveluntuottajan vaihdoksen tarkoituksenmukaisuutta esim. toteutetaanko kuntoutuksen viimeiset toimenpiteet etänä. Em. tilanteissa olkaa yhteydessä Kelaan.

7.13 Mikäli asiakas on englanninkielinen, onko kuntoutuspalaute kirjoitettava kaksikielisenä?

Vastaus: Kuntoutuspalautteen käännöskustannukset korvataan hintaliitteen mukaisesti ruotsin ja saamen kielelle.

7.14 Entä ennakkoyhteydenotto, jos asiakas ei käytä suomen kieltä?

Vastaus: Tulkki on mahdollista saada

- yhteydenottoon, joka edeltää ensimmäistä tapaamista
- yhteensä 10 yksilölliseen tapaamiseen
- kahteen asiakkaiden väliseen ryhmätapaamiseen
- yhteen läheisten ryhmätapaamiseen.

Lisätietoa tulkkauksesta kela.fi -sivuilla.

8 Laskutus

8.1 Jos kuntoutusryhmään on sovittu esim. 6 asiakasta, mutta ryhmäkäynnille saapuukin heistä vain 4 (ilman ajoissa tapahtuvaa poissaoloilmoitusta), niin toteutuuko ryhmä oletusarvoisen 6 mukaan (eli 2 ohjaajan ryhmänä), vai toteutuuko käynti 1 ohjaajan laskutuksen mukaan?

Vastaus: Ryhmätapaamiset laskutetaan alla näkyvillä hintalajeilla sen mukaisesti, kuinka monta asiakas on paikalla. Jos paikalle tulee vain neljä asiakasta, laskutetaan ryhmätapaaminen hintalajilla 2-4 asiakasta.

8.2 Jos asiakas on ilmoittautunut ryhmään ja hänelle painotettu että ilmoittautuminen on sitova, häntä on muistutettu viestillä ryhmästä mutta silti ei saavu, eikä ilmoita poissaolostaan. Saako tätä laskuttaa?

Vastaus: Ei saa. Lähtökohtana on, että palveluntuottaja motivoi asiakasta ja asiakas on itse sitoutunut kuntoutukseen. Palveluntuottaja voi varmistaa asian asiakkaalta ennen tapaamista. Jos poissaoloja ilman syytä ja ilmoittamatta on toistuvasti, eikä asiakas saavu sovittuun tapaamiseen, on asiakkaan kanssa keskusteltava vakavasti kuntoutuksen jatkosta. Jos asiakas ei ole sitoutunut prosessiin ja poissaoloja on ilmoittamatta usein, on pohdittava kuntoutuksen oikea-aikaisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Palveluntuottaja ei ole velvollinen jatkamaan kuntoutusta tilanteessa, jossa se ei asiakkaan taholta toteudu suunnitellusti.

8.3 Jos saman asiakkaan asioissa osallistuu 2 tai useampi läheinen läheisten ryhmätapaamisiin, laskutetaanko ainoastaan 1?

Vastaus: Läheisten laskutus tapahtuu osallistujamäärän mukaisesti.

8.4 Saako omaisten ryhmätapaamisesta laskuttaa tuplakäyntiä?

Vastaus: Ryhmätapaamisia ei voi yhdistää kaksoiskäynneiksi.

8.5 Onko Oma Väylä Alv 0 % vaiko alv 24 % toimintaa?

Vastaus: Sopimuksen hintaliitteessä on eritelty hintojen alv:n osuudet.

8.6 Mitä Kelan KU-lomakkeita laskutuksessa käytetään. Mitkä lomakkeet siis käytössä?

Vastaus: Kelan verkkosivuilta löytyy sivu ”Ohjeita rekisteröityneille palveluntuottajille”, jossa kerrotaan mm. laskutuksesta. Laskutuksessa käytetään Kelan lomaketta tilitys kuntoutuskustannuksista KU 206 ja asiakaskohtaista lomaketta kuntoutuslasku KU 201.

8.7 Jos työpari tapaa asiakasta yhdessä (esim. alkuhaastattelu), miten tapaaminen laskutetaan?

Vastaus: Laskutus perustuu hintaliitteen mukaiseen tapaamisen hintalajiin.

8.8 Laskutetaanko siis ensimmäinen puhelimitse otettu max.30min yhteydenotto myös?

Vastaus: Yhteydenotto sisältyy kuntoutukseen, eikä sillä ole omaa hintalajia.

8.9 Onko palveluntuottajan näkökulmasta laskutettavia ne peruuntuneet Oma väylä käynnit, jolloin asiakas äkillisesti sairastunut. Mikä kelan näkökulmasta ”äkillinen”?

Vastaus: Äkillinen sairastuminen tarkoittaa sitä, että asiakas ilmoittaa sairastuneensa siinä vaiheessa, kun palveluntuottaja jo on esim. lähtenyt tapaamiseen. Eli siihen viitataan sillä, että ”palveluntuottajalle on syntynyt kuntoutuksesta kustannuksia”.

8.10 Jos nuori ei vain jaksa herätä/on muuta ohjelmaa ja aamulla ilmoittaa, että ei tule tapaamiseen. Voiko silloin laskuttaa? Entä jos asiakas on unohtanut käynnin ja palveluntuottajalle tulee kustannuksia? Mikäli peruuttaminen tulee niin, että varattu aika on jo alkanut ja niin voiko laskuttaa? Voiko asiakas perua yksilöajan saman päivän aikana? Meneekö käynti?

Vastaus: Jos asiakkaan poissaolo ei johdu äkillisestä sairastumisesta, palveluntuottaja ei voi laskuttaa käyntiä. Käyntikerta voidaan laskuttaa vain toteutuneen kuntoutuksen mukaisesti. Jos saman asiakkaan kohdalla tulee useita poissaoloja, palveluntuottajan tulee keskustella asiakkaan kanssa kuntoutukseen sitoutumisesta. Jos käyntikerta korvataan äkillisenä sairastumisena, se kuluttaa asiakkaalle myönnettyjä käyntikertoja. Muissa tapauksissa toteutumattomat (eli maksamattomat) käyntikerrat eivät kuluta käyntikertoja

8.11 Onko laskutettavia käynnit, jolloin asiakas ei saavu paikalle?

Vastaus: Ei. Lähtökohtana on, että palveluntuottaja motivoi asiakasta ja asiakas on itse sitoutunut kuntoutukseen. Tarvittaessa palveluntuottaja voi varmistaa asian asiakkaalta ennen tapaamista.

8.12 Vähentävätkö nämä laskutukset asiakkaan käyntejä?

Vastaus: Kaikki laskutetut/korvatut kerrat vähentävät asiakkaalle myönnettyjä käyntejä.

8.13 Asiakkaalle varattu aika 90min, saapuu 30 min myöhässä. Käynti 60min, laskutus toteutuneen vai suunnitelman mukaan?

Vastaus: Laskutus tehdään toteutuneen kuntoutuksen mukaisesti.

8.14 Kuntoutuksessa palvelua tuottavan psykologin työn hintaa ei ole hinnastossa, mikä on työn hinta?

Psykologin tapaamisen hinta sisältyy hintaliitteessä ilmoitettuihin tapaamisten hintalajeihin.

8.15 Yksilötapaamisten 60 min ja 90 min hinnat on esitetty. Kaksi 60 min tapaamista on 120 min tapaaminen – mikä tällöin on hinta?

Kaksi 60 minuutin yhdistettyä käyntiä tarkoittaa 2 x hintaliitteen mukainen 60 minuutin käynti.

8.16 Jos ryhmätapaamiseen osallistuu vain 1 asiakas, toteutetaanko ja laskutetaanko ryhmätapaamisena vai yksilöllisenä tapaamisena?

Vastaus: Tapaaminen toteutetaan ja laskutetaan ryhmätapaamisena.